

Tunnistetiedot poistettu

Käännös

C-489/20–1

Asia C-489/20

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

2.10.2020

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Liettua)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

30.9.2020

Valittaja:

UB

Vastapuoli:

Kauno teritorinė muitinė

Hallintoasia [– –]

LIETUVOS VYRIAUSIASIS ADMINISTRACINIS TEISMAS

(Liettuan ylin hallintotuomioistuin)

VÄLIPÄÄTÖS

30.9.2020

[– –]

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Liettuan ylin hallintotuomioistuin) asiaa käsittelevä jaosto [– –] [tuomareiden nimet] on tutkinut kirjallisen valitusmenettelyn mukaisessa tuomioistuimen istunnossa hallintoasiaa, joka koskee valitusta, jonka valittajana oleva UB on tehnyt Vilniaus apygardos administracinis teismas (alueellinen hallintotuomioistuin, Vilna) 30.10.2018

antamasta tuomiosta hallintoasiassa, jossa on kyse kanteesta, jonka valittajana oleva UB on nostanut vastapuolena olevaa Kauno teritorinė muitinė (Kaunasin tullitoimipaikka) (muu osapuoli – Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (Liettuan tasavallan valtiovarainministeriön alainen tulliosasto)) vastaan ja jossa vaaditaan tiettyjen päätösten kumoamista.

Asiaa käsittelevä jaosto

on todennut seuraavaa:

I

1. Käsiteltävä asiaa koskee valittajana olevan UB:n (jäljempänä valittaja) ja vastapuolena olevan Muitinės departamentas prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijosin (Liettuan tasavallan valtiovarainministeriön alainen tulliosasto, jäljempänä osasto) välistä riitaa, jossa on kyse Kauno teritorinė muitinė (Kaunasin tullitoimipaikka) (paikallinen verohallinto) 21.3.2018 tekemästä päätöksestä nro 8PM190020, joka koskee niiden verojen laskemista, jotka valittaja on velvollinen maksamaan tullille, (jäljempänä riidanalainen päätös) ja jossa valittajaa vaadittiin maksamaan valmisteveroa ja tuonnin arvonlisäveroa sekä viivästyskorkoa näille veroille.

Oikeusperusta: unionin oikeus

2. Unionin tullikoodeksista 9.10.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 (jäljempänä unionin tullikoodeksi) 79 artiklan (”Säännösten noudattamatta jättämisestä johtuva tullivelka”) 1 kohdan a alakohdassa säädetään muun muassa, että ”tuontitullin alaisista tavaroista syntyy tuontitullivelka – – kun ei täytetä jotakin tullilainsäädännössä säädettyä velvollisuutta, joka koskee muiden kuin unionitavaroiden tuomista unionin tullialueelle —”.
3. Unionin tullikoodeksin 124 artiklan (”Lakkaaminen”) 1 kohdan e alakohdassa säädetään, että ”tuonti- tai vientitullivelka lakkaa jollakin jäljempänä luetelluista tavoista – –: – – kun tuonti- tai vientitullien alaiset tavarat julistetaan valtiolle menetetyiksi taikka takavarikoidaan ja samanaikaisesti tai myöhemmin julistetaan menetetyiksi valtiolle”.
4. Unionin tullikoodeksin 198 artiklan (”Tulliviranomaisten toimenpiteet”) 1 kohdan a alakohdassa säädetään, että ”tulliviranomaisten on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet, valtiolle menetetyksi julistaminen ja myynti taikka hävittäminen mukaan luettuna, tavaroista vapautumiseksi – – kun ei ole täytetty jotakin tullilainsäädännössä säädettyä velvollisuutta, joka koskee muiden kuin unionitavaroiden tuomista unionin tullialueelle, tai tavarat on salattu tullivalvonnalta”.

[alkup. s. 2]

5. Valmisteveroja koskevasta yleisestä järjestelmästä ja direktiivin 92/12/ETY kumoamisesta 16.12.2008 annetun neuvoston direktiivin 2008/118/EY (jäljempänä valmisteverodirektiivi) 2 artiklan b alakohdassa säädetään, että ”valmisteveron alaisista tavaroista kannetaan valmistevero silloin kun – – ne tuodaan yhteisön alueelle”.
6. ”Valmisteverosaatava syntyy siinä jäsenvaltiossa ja sinä ajankohtana, jossa ja jolloin tavarat luovutetaan kulutukseen” (valmisteverodirektiivin 7 artiklan 1 kohta).
7. Valmisteverodirektiivin 7 artiklan 2 kohdassa säädetään muun muassa, että ”tätä direktiiviä sovellettaessa kulutukseen luovutuksena pidetään:
 - –
 - d) valmisteveron alaisten tavaroiden tuontia, sääntöjenvastainen tuonti mukaan lukien, paitsi jos valmisteveron alaiset tavarat asetetaan välittömästi maahantuonnin tapahduttua väliaikaisen verottomuuden järjestelmään”.
8. Yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä 28.11.2006 annetun neuvoston direktiivin 2006/112/EY (jäljempänä arvonlisäverodirektiivi) 2 artiklan 1 kohdan d alakohdassa säädetään, että ”arvonlisävero on suoritettava [seuraavasta liiketoimesta]: – – tavaroiden maahantuonnista”.
9. ”Verotettava tapahtuma toteutuu ja verosaatava syntyy sillä hetkellä, jona tavaroiden maahantuonti tapahtuu” (arvonlisäverodirektiivin 70 artikla).

Oikeusperusta: kansallinen oikeus

10. Verohallinnosta annetun Liettuan tasavallan lain (Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymas, jäljempänä verohallinnosta annettu laki) (sellaisena kuin se on muutettuna 13.4.2004 annetulla lailla nro IX-2112) 93 §:n (”Verovelvollisuuden lakkaaminen”) 2 momentin 3 kohdassa säädettiin, että ”mikä tahansa velvollisuus tullin hallinnoimien verojen osalta lakkaa myös – – jos tavarat otetaan haltuun niiden laittoman maahantulon ajankohtana ja samanaikaisesti tai myöhemmin takavarikoidaan”.
11. Kun tarkastellaan kansallisen lainsäätäjän muuttunutta lähestymistapaa ajankohtaan, jona velvollisuus maksaa valmisteveroa ja tuonnin arvonlisäveroa lakkaa, on syytä huomata, että verohallinnosta annetun lain 93 §:n 2 momentti [– –] kumottiin 1.1.2017, jolloin voimaan tulivat seuraavat kansalliset säännökset, jotka annettiin muun muassa unionin tullikoodeksin valossa:
 - valmisteveroista annetun Liettuan tasavallan lain (Lietuvos Respublikos akcizų įstatymas) (sellaisena kuin se on muutettuna 3.11.2016 annetulla lailla nro XII-2696) 20 §:n 2 momentti, jossa säädetään, että ”velvollisuus maksaa valmisteveroa tullille lakkaa soveltuvin osin unionin tullikoodeksin 124 artiklan 1 kohdan d–g alakohdassa säädetyissä tapauksissa – –”;

– Liettuan tasavallan arvonlisäverolain (Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymas) (sellaisena kuin se on muutettuna 3.11.2016 annetulla lailla nro XII-2697) 121 §:n 2 momentti, jossa säädetään, että ”velvollisuus maksaa tuonnin arvonlisäveroa tullille lakkaa soveltuvin osin unionin tullikoodeksin 124 artiklan 1 kohdan d–g alakohdassa säädettyissä tapauksissa – –”.

Asian kannalta merkitykselliset tosiseikat

12. Valittaja järjesti rikoskumppaneidensa kanssa valmisteveron alaisten tavaroiden säännösten vastaisen maahantuonnin (salakuljettamisen) Valko-Venäjältä Liettuan alueelle – 22.9.2016 syrjäisessä paikassa 6 000 savukepakkausta (jäljempänä riidanalaiset tavarat) heitettiin rajan yli ja kerättiin talteen. Tämän jälkeen rajaviranomaiset pysäyttivät voimakeinoin riidanalaisia tavaroita kuljettaneen moottoriajoneuvon Liettuan alueella, ja ajoneuvosta löydetty savukkeet julistettiin valtiolle menetetyiksi.
13. Vilniaus apygardos teismasin (alueellinen tuomioistuin, Vilna) rikosoikeudenkäynnissä 23.1.2017 antamalla rangaistus määräyksellä valittaja tuomittiin kansallisen rikoslainsäädännön mukaisesta rikoksesta ja määrättiin maksamaan sakkoa 16 947 euroa; riidanalaiset tavarat päätettiin myös julistaa valtiolle menetetyiksi, ja toimivaltaiset viranomaiset määrättiin tuhoamaan ne.
14. Kun otetaan huomioon kyseinen rangaistus määräys, riidanalaisella päätöksellä Kaunasin tullitoimipaikka totesi valittajan (yhteisvastuullisesti muiden henkilöiden kanssa) olevan velvollinen maksamaan tullivelan ja vahvisti verovelvoitteen, johon sisältyi valmisteveroa 10 237 euroa ja viivästyskorkoa sille 1 674 euroa sekä tuonnin arvonlisäveroa 2 679 euroa ja viivästyskorkoa sille 438 euroa. On syytä huomata, että unionin tullikoodeksin 124 artiklan 1 kohdan e alakohta huomioon ottaen kyseinen paikallinen verohallinto ei laskenut ja vahvistanut valittajalle tuontitullivelkaa (se katsoi, että tullivelka oli lakannut).

[alkup. s. 3]

15. Tutkittuaan valittajan tekemän oikaisuvaatimuksen osasto vahvisti Kaunasin tullitoimipaikan päätöksen 9.5.2018 tekemällään päätöksellä nro 1A-199.
16. Valittaja nosti Vilniaus apygardos administracinis teismasissa (alueellinen hallintotuomioistuin, Vilna) kanteen, jossa se väitti lähinnä, että kun otetaan huomioon unionin tullikoodeksin 124 artiklan 1 kohdan e alakohdan mukainen tullivelan lakkaamisperuste, hänen velvollisuutensa maksaa valmisteveroa ja tuonnin arvonlisäveroa riidanalaisista tavaroista, jotka oli tuotu säännösten vastaisesti Euroopan unionin tullialueelle, oli myös lakannut. Tämä valittajan päättely perustui muun muassa Euroopan unionin tuomioistuimen (jäljempänä unionin tuomioistuin) 29.4.2009 antamassaan tuomiossa Dansk Transport og Logistik (C-230/08, EU:C:2010:231; jäljempänä tuomio Dansk Transport og Logistik) esittämään tulkintaan.

17. Vilniaus apygardos administracinis teismas hylkėsi valittajan kanteen perusteettomana 30.10.2018 antamallaan tuomiolla. Kyseinen tuomioistuin katsoi muun muassa, ettė perusteet valmisteveron ja/tai tuonnin arvonlisäveron maksamisvelvollisuuden lakkaamiselle eivät kuulu unionin tullikoodeksin soveltamisalaan, ja kieltäytyessään arvioimasta valittajan väitteitė, jotka liittyivät tuomiossa Dansk Transport og Logistik esitettyyn tulkintaan, se huomautti erityisesti, ettė kyseinen unionin tuomioistuimen tuomio oli annettu yhteisön tullikoodeksista 12.10.1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (jäljempänä yhteisön tullikoodeksi), jonka säännökset eivät olleet merkityksellisiä käsiteltävässä asiassa, tulkitsemiseksi.
18. Koska valittaja oli eri mieltä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomiosta, hän valitti siitä Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Liettuan ylin hallintotuomioistuin).

Asiaa käsittelevä jaosto

katsoo seuraavaa:

II.

19. Käsiteltävässä asiassa nousee esiin kysymys unionin tullikoodeksin 124 artiklan 1 kohdan e alakohdan, valmisteverodirektiivin 2 artiklan b alakohdan ja 7 artiklan 1 kohdan sekä arvonlisäverodirektiivin 2 artiklan 1 kohdan d alakohdan ja 70 artiklan tulkinnasta. Näin ollen on tarpeen esittää ennakkoratkaisupyyntö unionin tuomioistuimelle [– –] [kansallinen menettelysäännös].
20. Etenkin valittajan velvollisuus maksaa valmisteveroa ja/tai tuonnin arvonlisäveroa valmisteveron alaisista, säännösten vastaisesti maahantuoduista tavaroista, jotka on myöhemmin julistettu valtiolle menetetyiksi ja takavarikoitu, tapauksessa, jossa tullivelka on lakannut unionin tullikoodeksin 124 artiklan 1 alakohdan e alakohdan perusteella, herättää kysymyksiä.

Unionin tullikoodeksin 124 artiklan 1 kohdan e alakohdan sisältö

21. Ensimmäiseksi on todettava varmuudella, ettė käsiteltävässä asiassa kyseessä olevien kaltaisissa olosuhteissa tavaroiden julistaminen valtiolle menetetyiksi ja myöhempi takavarikointi muodostavat perusteen tullivelan lakkaamiselle unionin tullikoodeksin 124 artiklan 1 kohdan e alakohdan nojalla. Jos katsottaisiin, ettė riita-asia ei kuulu kyseisen unionin tullikoodeksin säännöksen soveltamisalaan, kysymys valittajan vapauttamisesta valmisteveron ja tuonnin arvonlisäveron maksamisesta kyseisellä perusteella menettäisi merkityksensä.
22. Yhtäältä unionin tullikoodeksin kyseinen säännös on kielellisesti selkeä: tullivelka lakkaa, ”kun – – tavarat julistetaan valtiolle menetetyiksi taikka takavarikoidaan ja samanaikaisesti tai myöhemmin julistetaan menetetyiksi valtiolle”. Toisin kuin yhteisön tullikoodeksin 233 artiklan ensimmäisen kohdan d alakohdassa, joka ei ole enää voimassa (”kun tavarat – – takavarikoidaan niitä säännösten vastaisesti

tuotaessa ja julistetaan samanaikaisesti tai myöhemmin valtiolle menetetyiksi”), unionin tullikoodeksin 124 artiklan 1 kohdan e alakohdassa ei nimenomaisesti viitata ajankohtaan, jona tavarat julistetaan valtiolle menetetyiksi. Tämä viittaa siihen, että valtiolle menetetyiksi julistamisen ajankohta, johon kyseisessä säännöksessä viitataan, ei ole merkityksellinen ja että tullivelka lakkaa kyseisen perusteen mukaisesti siinä tapauksessa, että tavarat muun muassa julistetaan valtiolle menetetyiksi, jo sen jälkeen, kun ne on tuotu säännösten vastaisesti unionin tullialueelle (toisin sanoen ne julistetaan valtiolle menetetyiksi sen alueen ulkopuolella, jolla unionin tullialueen ensimmäinen tullitoimipaikka sijaitsee).

23. Toisaalta unionin tullikoodeksin 124 artiklan 1 kohdan e alakohdassa säädetty tavaroiden takavarikointi ja niiden julistaminen valtiolle menetetyiksi tarkoittaa tullivelan lakkaamisperustetta, jota on tulkittava suppeasti (ks. vastaavasti tuomio 2.4.2009, Elshani, [C-459/07, EU:C:2009:224]; jäljempänä tuomio Elshani, 30 kohta). Lisäksi tulkitessaan unionin oikeussääntöjä, joissa vahvistetaan perusteita tullivelan lakkaamiselle [**alkup. s. 4**], unionin tuomioistuimien on korostanut tarvetta turvata unionin omat varat (ks. vastaavasti tuomio 14.11.2002, SPKR, C-112/01, EU:C:2002:663, 31 kohta ja tuomio 17.2.2011, Berel ym., C-78/10, EU:C:2011:93, 46 kohta) ja varmistaa, että unionin tullialueelle säännösten vastaisesti tuotu tavara ei ole kilpailun kannalta uhka unionin tavaroille (ks. vastaavasti tuomio Elshani, 29 kohta). Nämä tavoitteet mainitaan myös unionin tullikoodeksin 3 artiklassa.
24. Täältä osin on syytä huomauttaa, että kuten tuomion Dansk Transport og Logistik 52 kohdassa jo tähdennettiin, ”se, että säännösten vastaisesti [Euroopan unionin] tullialueelle tuodut tavarat ovat tällä tullialueella, tarkoittaa sellaisenaan hyvin suurta vaaraa siitä, että nämä tavarat saatetaan taloudelliseen vaihdantaan jäsenvaltioissa, ja kun nämä tavarat ovat kerran ohittaneet alueen, jolla tullialueen ensimmäinen tullitoimipaikka sijaitsee, on pienemmät mahdollisuudet niiden löytämiseen sattumalta tulliviranomaisten suorittamissa satunnaistarkastuksissa”. Lisäksi tämän ennakkoratkaisupyyntöön 22 kohdassa esitetty muodollinen (kielellinen) lähestymistapa myös tarkoittaa sitä, että kyseisen perusteen mukaisesti tullivelka lakkaa myös, jos esimerkiksi tavarat, jotka on jo siirretty, myyty tai joita on jo käytetty muussa taloudellisessa toiminnassa niiden säännösten vastaisen tuonnin jälkeen, julistetaan valtiolle menetetyiksi ja takavarikoidaan, toisin sanoen tullivelka lakkaa, jos tavarat, jotka ovat jo tulleet taloudelliseen vaihdantaan jäsenvaltioissa ja joita on myös käytetty taloudellisessa liiketoimiketjussa (tavarat toisin sanoen kilpailevat unionin tavaroiden kanssa), julistetaan valtiolle menetetyiksi ja takavarikoidaan. Tällaisessa tapauksessa se, että tulliviranomaiset myöntävät vapautuksen tullivelasta takavarikoitujen tavaroiden osalta, tarkoittaisi käytännössä sitä, että henkilöt, jotka ovat tuoneet tavaroita säännösten vastaisesti, saisivat unionin oikeuden vastaisen edun (esimerkiksi kilpailuedun hinnan ja/tai tulojen osalta muihin (vilpittömässä mielessä toimiviin) talouden toimijoihin nähden), mikä olisi muun muassa vastoin unionin tullikoodeksin 3 artiklan b alakohdassa säädettyä tavoitetta suojella unionia hyvän kauppatavan vastaiselta ja laittomalta kaupalta.

25. Näin ollen on tarpeen tiedustella unionin tuomioistuimelta ensinnäkin, onko unionin tullikoodeksin 124 artiklan 1 kohdan e alakohtaa tulkittava siten, että tullivelka lakkaa, jos – käsiteltävässä asiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa – salakuljetetut tavarat julistetaan valtiolle menetetyiksi ja myöhemmin takavarikoidaan sen jälkeen, kun ne on jo tuotu säännösten vastaisesti unionin tullialueelle.

Valmisteveron ja/tai tuonnin arvonlisäveron maksamisvelvollisuuden lakkaaminen

26. Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, käsiteltävässä asiassa nousee esiin kysymys, merkitseekö se, että valittajan tullivelka riidanalaisten tavaroiden osalta on lakannut unionin tullikoodeksin 124 artiklan 1 kohdan e alakohdan nojalla, sitä, että hän on velvollinen maksamaan valmisteveroa ja/tai tuonnin arvonlisäveroa kyseisistä salakuljetetuista tavaroista, jotka tuotiin säännösten vastaisesti unionin tullialueelle.
27. Täältä osin valittaja huomauttaa, että ottaen huomioon 1) tullien ja valmisteveron väliset yhtäläisyydet, jotka liittyvät siihen, että niitä koskevat velvollisuudet syntyvät tuotaessa tavarat Euroopan unioniin ja saatettaessa ne tämän jälkeen taloudelliseen vaihdantaan jäsenvaltioissa, ja 2) yhtäläisyyden tullin ja tuonnin arvonlisäveron verotettavan tapahtuman toteutumisen ja näitä koskevien saatavien syntymisen välillä sekä unionin lainsäädännön johdonmukaisen tulkinnan varmistamiseksi unionin tuomioistuin totesi tuomion Dansk Transport og Logistik 84 ja 98 kohdassa, että *valmistevero- ja arvonlisäverovelvollisuuden lakkaaminen tapahtuu samoilla edellytyksillä kuin tullien lakkaaminen* (velvollisuuksiin sovelletaan samoja lakkaamisperusteita).
28. Erillisenä seikkana on syytä huomauttaa, että tämän ennakkoratkaisupyynnön 11 kohdassa mainittua lainsäädäntöä koskevat valmisteluasiakirjat viittaavat siihen, että kyseiset kansalliset säännökset, joissa säädetään valmisteveron ja tuonnin arvonlisäveron maksamisvelvollisuuden lakkaamisesta, on laadittu sen lähestymistavan mukaisesti, että tullivelan lakkaaminen unionin tullikoodeksin 124 artiklan 1 kohdan d–g alakohdan mukaisesti merkitsee myös sitä, että velvollisuus maksaa maahantuoduista tavaroista tulliviranomaisille valmisteveroa ja arvonlisäveroa lakkaa.
29. Asiaa käsittelevä jaosto on kuitenkin epävarma siitä, voidaanko samaa arviointia (joka esitetään tuomion Dansk Transport og Logistik 84 ja 98 kohdassa) soveltaa unionin tullikoodeksin 124 artiklan 1 kohdan e alakohdan tapauksessa, jos salakuljetettujen tavaroiden julistaminen valtiolle menetetyiksi, kuten käsiteltävässä asiassa, tapahtuu tullitoimipaikan sijasta jo unionin tullialueella (jäsenvaltion alueella).
30. Unionin tuomioistuimen tuomiossa Dansk Transport og Logistik tekemä arviointi liittyi nimittäin lähtökohtaisesti yhteisön tullikoodeksin 202 artiklan ja 233 artiklan ensimmäisen kohdan d alakohdan soveltamiseen, ja näiden säännösten mukaisesti on niin, että jotta tullivelka lakkaisi, **[alkup. s. 5]** *yhteisön tullialueelle*

säännösten vastaisesti tuotujen tavaroiden takavarikoinnin on tapahduttava ennen kuin mainitut tavarat ohittavat ensimmäisen tullialueen sisäpuolella sijaitsevan tullitoimipaikan (ks. myös vastaavasti em. tuomio Elshani, 38 kohta).

31. Kuten tuomion Dansk Transport og Logistik sisällöstä ja etenkin sen 73, 74, 84–86, 91–93, 98 ja 99 kohdasta ilmenee, valmisteverojen ja (tuonnin) arvonlisäveron rinnastettavuus tulleihin niiden lakkaamisen osalta perustui lähinnä verotettavan tapahtuman puuttumiseen (arviointiin, jonka mukaan tavaroita ei katsota tuodun maahan verotuksessa tarkoitettulla tavalla), jos tavaroiden julistaminen valtiolle menetetyiksi tapahtuu ennen kuin tavarat poistuvat alueelta, jolla ensimmäinen yhteisön (unionin) tullialueen tullitoimipaikka sijaitsee.
32. Tullin, valmisteveron ja tuonnin arvonlisäveron määräämisen rinnastettavuudesta huolimatta (ks. myös vastaavasti tuomio 28.2.1984, Einberger, 294/82, EU:C:1984:81, 18 kohta; tuomio 11.7.2013, Harry Winston, C-273/12, EU:C:2013:466, 41 kohta ja tuomio 10.7.2019, Federal Express Corporation, C-26/18, EU:C:2019:579, 41 kohta) valmisteverodirektiiviin ja arvonlisäverodirektiiviin ei sisälly säännöksiä, jotka koskisivat näiden verovelvollisuuksien lakkaamista tilanteissa, joissa salakuljetetut tavarat tuodaan (luovutetaan kulutukseen) säännösten vastaisesti ja myöhemmin julistetaan valtiolle menetetyiksi ja takavarikoidaan.
33. Kuten edellä jo mainittiin, valmisteverodirektiivin 7 artiklan 1 kohdan mukaan valmisteverosaatava syntyy siinä jäsenvaltiossa ja sinä ajankohtana, jossa ja jolloin tavarat luovutetaan kulutukseen. [Samana direktiivin] 7 artiklan 2 kohdan d alakohdassa säädetään, että ”kulutukseen luovutuksena” pidetään ”valmisteveron alaisen tavaroiden tuontia, sääntöjenvastainen tuonti mukaan lukien, paitsi jos valmisteveron alaiset tavarat asetetaan välittömästi maahantuonnin tapahduttua väliaikaisen verottomuuden järjestelmään”. On syytä muistuttaa, että 8.2.2018 antamansa tuomion komissio v. Kreikka (C-590/16, EU:C:2018:77; jäljempänä tuomio komissio v. Kreikka) 45 kohdassa unionin tuomioistuin on jo todennut, että poistumisen ja kulutukseen luovutuksen käsitteitä, jotka määrittävät hetken, jolloin valmisteverosaatava syntyy, on tulkittava yhtenäisesti kaikissa jäsenvaltioissa.
34. Tulkittessaan valmisteveron alaisia tuotteita koskevasta yleisestä järjestelmästä sekä näiden tuotteiden hallussapidosta, liikkumisesta ja valvonnasta 25.2.1992 annetun neuvoston direktiivin 92/12/ETY säännöksiä unionin tuomioistuin on jo katsonut, että valmisteveroa koskevan verotettavan tapahtuman toteutumisen (”kulutukseen luovuttamisen”) jälkeen velvollisuus valmisteveron maksamiseen on edelleen olemassa, vaikka valmisteveron alaiset tavarat julistetaan valtiolle menetetyiksi ja myöhemmin takavarikoidaan (tuomio Dansk Transport og Logistik, 80, 84 ja 85 kohta). Asiaa käsittelevä jaosto ei puolestaan näe mitään syytä tulkita eri tavalla nyt voimassa olevia valmisteverodirektiivin säännöksiä eikä katso, että unionin tullikoodeksin uudet säännökset, jotka koskevat tullivelan lakkaamista, voisivat edellyttää toisenlaista arviointia.

35. Koska valmisteverodirektiivin 7 artiklan 1 kohdan mukaan valmisteverosaatava syntyy juuri kyseisenä ajankohtana, on asianmukaista katsoa, että valmisteverosta vapauttaminen sellaisten salakuljetettujen tavaroiden osalta, jotka on tuotu säännösten vastaisesti, olisi ristiriidassa kyseisen säännöksen kanssa (ks. analogisesti esim. tuomio komissio v. Kreikka, 46 ja 56 kohta). Voidaan näin ollen perustellusti päätellä, että se, että valmisteveron alaiset tavarat julistetaan valtiolle menetetyiksi ja myöhemmin takavarikoidaan niiden ”kulutukseen luovutuksen” jälkeen, ei vaikuta velvollisuuteen maksaa valmisteveroa näistä tavaroista, sillä tämä velvollisuus syntyy verotettavan tapahtuman toteutuessa.
36. Arvonlisäverodirektiivin säännöksiä on pohjimmiltaan kohdeltava samalla tavalla – salakuljetettujen tavaroiden, jotka on tuotu säännösten vastaisesti unionin tullialueelle, julistaminen valtiolle menetetyiksi ja myöhempi takavarikointi eivät vaikuta velvollisuuteen maksaa (tuonnin) arvonlisäveroa näistä tavaroista (ks. vastaavasti ja analogisesti tuomio Dansk Transport og Logistik, 91, 92 ja 94 kohta).
37. Käsiteltävässä asiassa riidanalaiset tavarat ovat tulleet taloudelliseen vaihdantaan unionissa ja ovat näin ollen voineet olla kulutuksen kohteena, mikä aiheuttaisi näin arvonlisäveron osalta verotettavan tapahtuman (tästä ks. esim. tuomio 2.6.2016, Eurogate Distribution ja DHL Hub Leipzig, C-226/14 ja C-228/14, EU:C:2016:405, 65 kohta ja tuomio 1.6.2017, Wallenborn Transports, C-571/15, EU:C:2017:417, 54 kohta).
38. Tässä tilanteessa ja ottaen huomioon, että kansallinen lainsäätäjä on pohjimmiltaan omaksunut erilaisen kannan, unionin tuomioistuimelta tiedustellaan myös, onko valmisteverodirektiivin 2 artiklan b alakohtaa ja 7 artiklan 1 kohtaa sekä arvonlisäverodirektiivin 2 artiklan 1 kohdan d alakohtaa ja 70 artiklaa tulkittava siten, että velvollisuus maksaa valmisteveroa ja/tai arvonlisäveroa **ei lakkaa**, jos, kuten käsiteltävässä asiassa, salakuljetetut tavarat julistetaan valtiolle menetetyiksi ja myöhemmin takavarikoidaan sen jälkeen, kun [alkup. s. 6] ne on tuotu säännösten vastaisesti unionin tullialueelle, vaikka tullivelka on lakannut unionin tullikoodeksin 124 artiklan 1 kohdan e alakohdassa säädetyn perusteen mukaisesti.

III.

39. Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas on ylimmän oikeusasteen tuomioistuin hallintoasioissa [– –], joten jos esille nousee kysymys Euroopan unionin toimielinten toteuttamien oikeudellisten toimenpiteiden tulkinnasta ja tätä kysymystä on tutkittava käsiteltävän asian ratkaisemiseksi, sen on esitettävä unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyyntö (SEUT 267 artiklan kolmas kohta [– –]).
40. Tässä tilanteessa niiden epäilyjen hälventämiseksi, joita liittyy käsiteltävässä riita-asiassa kyseessä olevien oikeussuhteiden kannalta merkityksellisten unionin oikeuden säännösten tulkintaan ja soveltamiseen, on tarkoituksenmukaista pyytää

unionin tuomioistuinta tulkitsemaan kyseisiä unionin säännöksiä. Vastaus tämän ennakkoratkaisupyynnön päätösosassa esitettyihin kysymyksiin on ratkaiseva käsiteltävän asian kannalta, koska se myös mahdollistaisi yksiselitteisen ja selkeän ratkaisun antamisen valittajan velvollisuudesta maksaa valmisteveroa ja arvonlisäveroa riidanalaisista tavaroista sekä niiden määristä, millä etenkin varmistetaan unionin oikeuden ensisijaisuus, ja se mahdollistaisi myös yhdenmukaisen kansallisen oikeuskäytännön varmistamisen.

Edellä esitetyn perusteella [– –] [viittauksia ennakkoratkaisupyynnön oikeudelliseen perustaan] [– –] asiaa käsittelevä jaosto

päätää seuraavaa:

[– –] [menettelyllinen seikka]

Euroopan unionin tuomioistuimelle esitetään seuraavat käsiteltävän asian kannalta merkitykselliset ennakkoratkaisukysymykset:

1. Onko unionin tullikoodeksista 9.10.2013 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 952/2013 [– –] 124 artiklan 1 kohdan e alakohtaa tulkittava siten, että tullivelka lakkaa, jos – käsiteltävässä asiassa kyseessä olevan kaltaisessa tilanteessa – salakuljetetut tavarat julistettiin valtiolle menetetyiksi ja myöhemmin takavarikoitiin sen jälkeen, kun ne oli jo tuotu säännösten vastaisesti (luovutettu kulutukseen) Euroopan unionin tullialueelle?

2. Jos ensimmäiseen kysymykseen vastataan myöntävästi, onko valmisteveroja koskevasta yleisestä järjestelmästä ja direktiivin 92/12/ETY kumoamisesta 16.12.2008 annetun neuvoston direktiivin 2008/118/EY 2 artiklan b alakohtaa ja 7 artiklan 1 kohtaa sekä yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä 28.11.2006 annetun neuvoston direktiivin 2006/112/EY 2 artiklan 1 kohdan d alakohtaa ja 70 artiklaa tulkittava siten, että velvollisuus maksaa valmisteveroa ja/tai arvonlisäveroa ei lakkaa, jos, kuten käsiteltävässä asiassa, salakuljetetut tavarat julistetaan valtiolle menetetyiksi ja myöhemmin takavarikoidaan sen jälkeen, kun ne oli jo tuotu säännösten vastaisesti (luovutettu kulutukseen) unionin tullialueelle, vaikka tullivelka on lakannut asetuksen (EU) N:o 952/2013 124 artiklan 1 kohdan e alakohdassa säädetyn perusteen mukaisesti?

Tämän hallinnollisen riita-asian käsittelyä lykätään, kunnes unionin tuomioistuin on antanut asiassa ennakkoratkaisun.

[– –] [menettelyllinen seikka ja tuomareiden nimet]